

Akadémiai Ifjúsági Díjak

● Budapest (MTI)

Kiemelkedő pályamunkájáért huszonhét fiatal kutató részesült az idén az Akadémiai Ifjúsági Díjban. A kitüntetetteket kedden Keviczky László, az MTA főtítkára köszöntötte az MTA székházában.

A díjat az MTA főtítkára 1972-ben alapította az akadémiai tudományos kutatóhelyeken dolgozó fiatal kutatók szakmai munkájának ösztönzésére és a kiemelkedő tudományos eredmények elismerésére. A díjban az élettudományok területén: Herczeg József, Egyed László, Ábrahám István, Linc Gabriella, Samu Ferenc, Ludmann Krisztina, Bodrossy Levente és Máté Zoltán részesült.

A matematika- és természettudományok területén: Szántó Andrea Zsuzsanna, Nyitrai Gabriella, Kriska Tamás, Szilágyi Zoltán, Adamik Miklós, Tóth Katona Tibor és Börzsönyi Tamás, Zaránd Gergely, Nádasdi Levente, Mikló Katalin, Klenyecz Zoltán, Kovács Attila kapta az elismerésben. Megosztott díjjal jutalmazták a tudományterületen: Huszár Tamást és Szafián Pétert. A társadalomtudományok területén: Magyar Zoltán, Gál Zoltán, Éltető Andrea, Hafner Zoltán, Vörös Boldizsár kapta meg az Akadémiai Ifjúsági Díjat.

Iskolai hangverseny

● Munkatársunktól

A József Attila Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Általános Iskolájának nevelőtestülete és az iskolai alapítvány kuratóriuma március 22-én 18 órakor a JATE központi épületének aulájában (Dugonics tér 13.) hangversenyt rendez.

A műsorban közreműködnek Altorjay Tamás, Andrejcsik István, Kenesey Gábor, Réti Attila, Vámosy Éva operaezenekesek, a Cantium kamarakórus Gyüdi Sándor vezetésével, valamint Rácz Rita, a JGYTF ének szakos hallgatója. Zongorán kíséri Dombiné Kemény Erzsébet, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára. Szerepelnek még az alsó és felső tagozatos diákok, valamint az iskola énekkara.

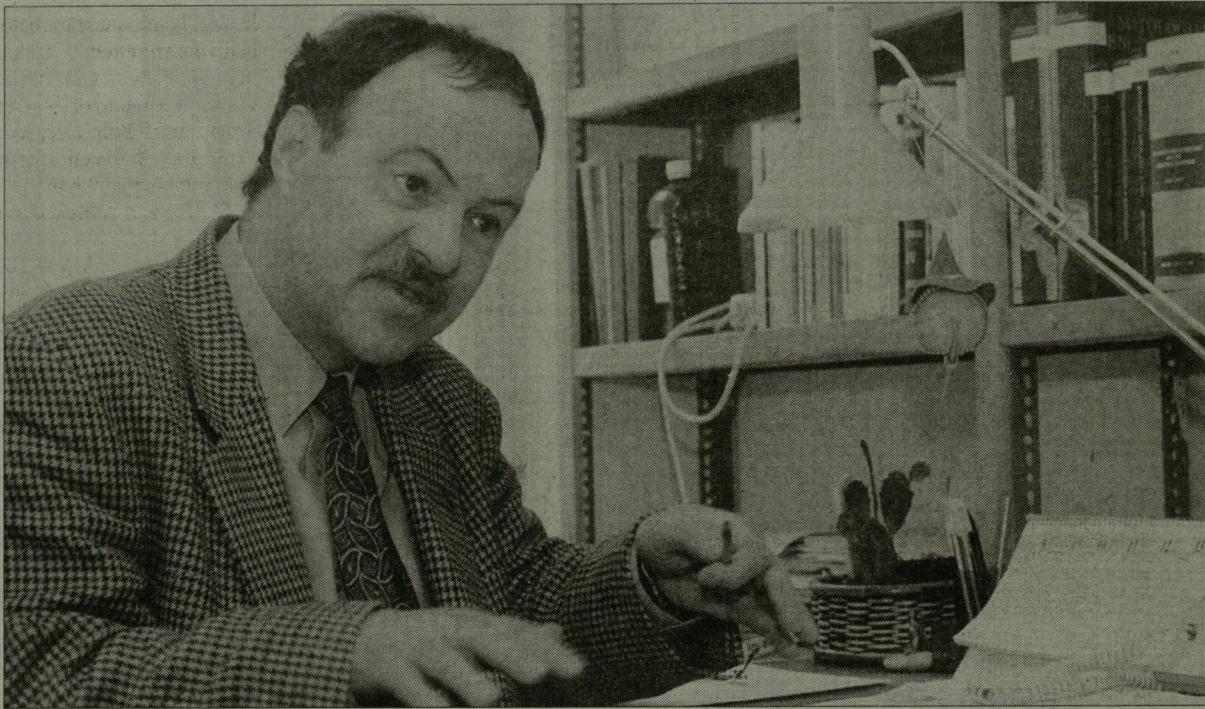
Televíziós kurzus

● Munkatársunktól

Március 21-én zárul Szegeden az az egyhetes nemzetközi televíziós kurzus, amelyen 24 pályakezdő lengyel, norvég, orosz, angol, román és magyar újságíró, operatőr és vágó tanulja a legújabb digitális eszközök segítségével a korszerű televíziós hírkészítés fortélyait. A kurzus oktatói a két legtekintélyesebb európai televíziós műhely, a BBC és a FRANCE 3 szakemberei. A szakmai továbbképzést az MTV Szegedi Körzeti Stúdiójának munkatársai szervezték meg a CIRCUM Regional, az európai közszolgálati regionális stúdiók szervezetének pártfogásával, valamint az Európai Bizottság budapesti képviselete, a Brit Know How Fund és a Sony cég támogatásával.

● Dékánváltás a bölcsészkaron

„Ki kell tární a kapukat”

Dr. Berta Árpád: Nem szeretnék az a dékán lenni, akit mindig meg kell keresni. (Fotó: Karnok Csaba)

Az egyik legkisebb tanszék egyetemi tanárát választották meg a József Attila Tudományegyetem dékánjává az intézmény tanácsának legutóbbi ülésén. Az altajisztika tudományterületével foglalkozó dr. Berta Árpád dékánhelyettesként az utóbbi két évben már szerzett vezető tapasztalatokat.

● **Vezetői programjában azt írta: szeretné, ha a dékánváltást nem vennék észre. Vagyis nem készül számottevő változtatásra?**

– Lényeges változásra nem kell számítani a vezetési koncepcióban és a kari stratégia megtervezésében. A felsőoktatásban azonban ma sok minden változik, amivel szembe kell nézni. A normatív támogatás évek óta nem követi az inflációt, a programfinanszírozás pedig nominálisan is csökkent az elmúlt időszakban. Amíg a normatívából a tanszékek többsége nem tudja kifizetni a telefonszámlát, rákényszerülünk, hogy a kutatási, vagy egyéb pályázatokon nyert összegekből költsünk a működésre.

● **Programjában említi, hogy bővíteni kell a kar forrásait. A pályázatok mellett honnan lehet még pénzt szerezni?**

– Az egyetem kapuit még tágabbnak kell tární olyan képzések előtt, amelyek bevételhez juttatják a kart. Sokan félnek, hogy ezáltal elvesznek az eredeti értékek. A félelmet megértem, de nem osztom. Az eredeti érté-

Névjegy

● Munkatársunktól

Berta Árpád 1955-ben született Hódmezővásárhelyen. A József Attila Tudományegyetemen végzett 1975-ben német-orosz szakon, 1979-ben altajisztika szakon. Tanulmányokat folytatott a kazanyi tatár állami egyetemen, és többször járt ösztöndíjként német egyetemeken. 1979-ben szlavisztikából, 1982-ben turkológiából szerzett bölcsészdoktori oklevelet. 1986-ban lett a nyelvtudomány kandidátusa, 1996-ban a nyelvtudomány doktora. Jelenleg egyetemi tanárként az altajisztika tanszékét vezeti, és az elmúlt két évben a kar általános és tudományos dékánhelyettese. Hat könyve jelent meg, publikációinak száma több mint száz. Németül, oroszul, angolul beszél, ezen kívül számos keleti nyelvet ismer. Kutatási területe a török nyelvtörténet és az összehasonlító altajisztika, számos alkalommal járt a magyar őstörténet területén. Nős, fia PhD-hallgató a bölcsészkaron.

keket csak úgy őrizhetjük meg, ha kitárjuk a kaput. Úgy gondolom, egy menedzser képző tanfolyam is elképzelhető a bölcsészkaron, ha azt színvonalasan végzik, és bevételhez juttatja a kart. További forrás a kutatási normatíva, amely attól függően emelkedik, hogy a karon mennyien szereznek tudományos fokozatot.

● **Az egységes szegedi egyetembe belépő bölcsészkarok ön lesz a vezetője. Mit kell szem előtt tartaniuk az integráció során?**

– Az integrációra való felkészülés során minden kar-nak meg kell erősítenie a gazdálkodását. A tizenkét szegedi Tudományegyetemen az eddigi konszenzusos irányítás helyett kemény érdekérvényesítés zajlik majd, amelynek egyik

legfontosabb része a gazdálkodás. Ezért szükségesnek tartom, hogy létrehozzunk egy gazdasági dékánhelyettesi posztot is.

● **A kar értékeit megőrizve kívánja csökkenteni az oktatási szerkezetben máig meglévő hiányosságokat. Melyek ezek?**

– A fehér foltok közé tartozik a művészettörténet, amelynek jelen kell lennie egy bölcsészettudományi karon. Másrészt elengedhetetlen, hogy fokozatosan frissüljön a kar, és a PhD-hallgatók legjobbjai fokozatosan bekerüljenek az oktatói és kutatói helyekre. Nem várható, hogy több státuszt kapjunk, ezért hosszú távra meg kell tervezni, hol és mikor számíthatunk üresedésre. Semmiféle radikális megoldásnak nem vagyok a híve. A vezető oktatókkal egyez-

tetve kell ezt a tervet elkészíteni.

● **A kétszakosság visszaállításáról és a doktori képzés megújításáról is ír a programjában. Mi az álláspontja ezekről?**

– Nagyon örülnék, ha a kétszakosság visszaállna a bölcsészkaron. Az egy szakon végzett hallgatónak ugyanis sokkal kisebb az elhelyezkedési lehetősége, mint annak, aki két szakon szerez diplomát. A PhD-képzés kapcsán, úgy tudom, már áprilisban várható az a kormányrendelet, amely módosítja a doktori képzés struktúráját, és létrejönnek az egyetemeken a doktori iskolák. Ez azt jelenti, hogy a mára nagyon elaprózódott PhD-programok helyett egy tudományágban egy doktori iskolát létesítenének. Ezáltal átláthatóbb lesz a képzési rendszere, de ez a jelenleg oktatott programok egyikének sem okoz hátrányt, hiszen azok integrálódnak a doktori iskolákba.

● **Hivatalba lépése után hol lehet önt többször megtalálni, a dolgozószobájában vagy a dékáni hivatalban?**

– Amellett, hogy továbbra is szeretnék időt fordítani az oktatásra és a kutatásra, elég sokszor fogok megtalálni a dékáni hivatalban. Nem szeretnék az a dékán lenni, akit mindig meg kell keresni. Szeretnék részt venni a tanácskezeléseken és az intézeti tanácsok ülésein. Azt szeretném, ha a kar oktatói éreznék, nem a fejük felett születnek a döntések.

Hegedűs Szabolcs

Felvételi adatok – Szegedről

A szegedi felsőoktatási intézmények egy részében már befejeződött a felvételre jelentkezők számának összesítése, azt azonban egyelőre nem tudják, hányan jelölték meg első, második vagy sokadik helyen az adott egyetemet vagy főiskolát. Más helyeken viszont még folyik az adatrögzítés.

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolára közel tíz százezerrel több középiskolás adta be jelentkezési lapját, mint tavaly. Az intézményben egyelőre csak azt tudják, hogy a főiskolára összesen mennyien jelentkeztek. Az csak három-négy hét múlva derül ki, hogy hányan jelölték meg első, második vagy sokadik helyen a szegedi tanárképzőt. A 3555 jelentkező közül idén is sokan választották a nyelv-tanári szakokat, főleg az angol-német párosítást. De népszerűnek számít a hagyományos magyar-történelem szakpár is, akárcsak a művelődésszervező, illetve az angol nyelv és irodalom egy másik szakkal párosítva. Csökkent viszont az érdeklődés a testnevelés-rekreáció képzés iránt, aminek dr. Rózsa Zsuzsanna tanulmányi osztályvezető szerint az lehet az oka, hogy az idén felvételizőknek szóbeli vizsgát is előírtak. A diákokat elsőként az Országos Felsőoktatási Felvételi Iroda értesíti a felvételi lapok beérkezéséről. Azok, akik közös érettségi és felvételi vizsgát írnak, május 7-éig kapnak értesítést a vizsga időpontjáról a felsőoktatási intézményektől. Az egységes írásbeli felvételre június 7-éig küldik ki az értesítőket az egyetemek, főiskolák, és ezzel egy időben rendszerint már a szóbeli vizsga időpontjáról is

értesítik a diákokat.

A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem rektori hivatalának vezetője, Lednitzky András előzetes adatokat közölt. Általános orvostudományi karra 1410, gyógyszerésztudományi karra 525, főiskolai karra 1161 (ebből 385 levelező) diák nyújtott be felvételi kérelmet. Az egyetemre összesen jelentkezők száma megközelíti a tavalyit. A hivatalvezető szerint azonban érezni lehet, hogy az elmúlt években az országban a SZOTE-n állapították meg a legmagasabb felvételi pontszámot, emiatt idén sokan más orvosegyetemet választottak. A felvételi adatokon azt is észre lehet venni, hogy csökken a középiskolás korúak létszáma, illetve ma kevésbé érdeklődnek az egészségügyi pályára iránt, szemben a jogász, közgazdász vagy külkereskedelmi területekkel.

A József Attila Tudományegyetem karain egyelőre folyik az adatok rögzítése, ezért pontos felvételi adatokat még nem tudtak közölni. A bölcsészettudományi kar tanulmányi osztályának vezetője, Kothencz Mihály azonban elmondta, hogy 5000 és 5200 közé tehető a jelentkezők száma, amely közel azonos a tavalyival. A felvételizni szándékozók mintegy kétharmada a kommunikáció, a történelem, a magyar, az angol és a német szakok valamelyikére jelentkezett. Kothencz Mihály közölte: az intézményi sorrendet tartalmazó „B”-lapokat április 22-éig kell feldolgozniuk a tanulmányi osztályoknak, tehát csak akkorra derül ki, hogy mennyien jelölték meg első helyen a szegedi bölcsész-kart.

H. Sz.

● Az ezredvég és a számítógépek Csodafegyver nincs

Tizedik alkalommal jelentkezünk az évezredforduló informatikai problémáinak különböző aspektusait tagláló írással. Legutóbb a különböző, y2k tesztprogramokat vettük számba.

Ezek közül a Millennium Bug Toolkit emelkedik ki, amely a tesztelő és gyógyító funkcióin kívül, szoftver felismerést és elemzést is kínál, hálózati verziója pedig a PC-k hardver és szoftver komponenseinek teljes körű, cégszintű nyilvántartását oldja meg. A <http://www.sawkins.com> címen teszi közzé az angol Sawkins Consultancy annak a felmérésnek az eredményét, amelyben y2k termékek szolgáltatásait hasonlítja össze. Az általa felállított négy kategóriából (1. Tesztetek, 2. Tesztetek gyógyítással, 3. Tesztetek gyógyítással és szoftver felismeréssel, 4. Hálózati nyilvántartó rendszerek) a Millennium Bug Toolkit harmadik helyezetté vált. Azoknak is érdekes és új információkat nyújt, akik a történelem és a fenti témák iránt nem csupán szakmai szempontok miatt érdeklődnek.

Ezzel persze még csak a gondok egyik felét kezeltük, hiszen nem esett szó az alkalmazási szoftvekről. Nem probléma, mondhatnánk joggal, éppen hiszen ezen cikk elején fejtettük ki, hogy az esetleges

számítási hibák otthoni gépeinken könnyen javíthatók. Miért ne lenne ugyanilyen könnyen javítható egy vállalatnál futó alkalmazás? Nos, azért mert a mennyiségi változások itt már minőségi változásba csapnak át. Könnyen előfordul, hogy egy integrált banki rendszer forrásainak száma 10 milliós nagyságrendű. Hány ember, és mennyi munkával képes ennek átnézésére, és korrígálására? És vajon ennyi emberi munka során mennyi új hiba keletkezik? Mekkora emberi erőforrásigénye van a módosított rendszer újratestelésének és stabilizálásának? No ezek azok a nehezen megválaszolható kérdések, amik miatt a nagy informatikai hálózattal rendelkező szervezetek önálló y2k projekteket indítanak, projekt managerrel, projekt szponzorral, operatív bizottsággal, és nem utolsósorban tetemes költségvetéssel.

Nincs tehát csodafegyver, általánosan alkalmazható és alkalmas megoldás az y2k probléma kezelésére. Egy biztos. Ugyanolyan hiba ezt a problémát túl-, mint alábecsülni. Mindenki maga dönti el, hogy mennyit áldoz a saját helyzetének meghatározására, és a szükséges lépések megtételére. Am ez a döntési szabadság együtt jár a következő felelős vállalásával.

Maróti György
maroti@zenon.hu

Megjelent az új Acta Historica

Nemrég jelent meg a József Attila Tudományegyetem történeti intézetének évkönyve, az Acta Historica 106. száma, amely azt jelzi, hogy a nagyhírű szegedi magyar középkorász műhely mellett a JATE-n erőteljesek az egyetemes történeti kutatások is.

A tanulmányok Európa nyugati, délnyugati felébe, valamint keletre, Ázsiába vezetnek el az olvasót. A kötet szerzői között egyaránt megtalálhatók az egyetemes középkori tanszék jeles oktatóinak és hallgatóinak írásai is.

Schäfer Tibor cikkéből megismerhetjük, hogy a germán népek neveinek eredete hová (mire) vezethető vissza. Galamb György a Rómában székelő bíboros, Juan de Torquemada magyarországi eretnekségről szóló írását mutatja be, és meghatározza ennek keletkezési idejét is. Csernus Sándor a középkori francia történetírást tipologizálja irodalomtörténeti és történelmi szempontból. Szász Géza a napfényes dél-franciaországi grófság, Toulouse kialakulásának történetét tárja az érdeklődők elé. Sáringer János hallgató írásában arra a kérdésre keresi a

választ, hogy vajon az első portugál uralkodót milyen szempontok alapján tekintették magyar származásúnak. Szántó Richárd Derby grófság kapcsán az angol késő-középkori birtokszerkezetet vázolja fel.

A tanulmánykötet „keleti vonulatát” Polgár Szabolcs hallgató írása nyitja, aki a kelet-európai nomád népek különböző védelmi rendszereit ismerteti. Márton Alfréd a belső-ázsiai frásos emlékek alapján egy őtörök tisztségnevét (bujruk) esetleges jelentését vizsgálja. Az évkönyv záró írása Zimonyi István tanszékvezető tollából származik. Munkájában a besenyő nép nyugatra vándorlásának okait kutatja, amely külön érdeklődésre tarthat számot, mivel tudjuk, hogy népünk Kárpát-medencébe való bejövételének egyik fontos körülménye éppen ez volt.

A középkori egyetemes történeti kutatók által összeállított kötet méltán kelthet érdeklődést nemcsak a szak-kutatók számára. Azoknak is érdekes és új információkat nyújt, akik a történelem és a fenti témák iránt nem csupán szakmai szempontok miatt érdeklődnek.

Komár Krisztián